

En de dader: dat ben ik.

Voorwoord:

Op het moment dat ik dit boek schrijf, ben ik bijna 40 jaar werkzaam als politieagent. Ik ben begonnen in augustus 1982 met de politieopleiding in de Politieschool te Harlingen. Ik was een broekie die nog maar net droog achter de oren was. Na het behalen van mijn diploma werd ik aangesteld als Wachtmeester der Rijkspolitie. Na 5 jaren dienst werd ik automatisch bevorderd tot Wachtmeester der 1e klasse. Toen jaren later de Rijks- en Gemeentepolitie samen één Nationale Politie werden, kreeg ik de rang van Hoofdagent en later Brigadier van Politie. Hoe vaak zeggen we in het dagelijkse leven niet: "ik heb zoveel meegemaakt, ik kan er wel een boek over schrijven". En daar blijft het dan vaak ook bij. Ik liep al een tijdje met het idee rond om de memoires van mijn loopbaan aan het papier toe te vertrouwen. Vele van mijn bijzondere, ontroerende, grappige, verdrietige en mooie momenten in boekvorm. Het zou zonde zijn om deze verhalen niet vast te leggen. Het heeft mij namelijk gevormd tot de politieman, vader, opa en mens die ik nu geworden ben. Soms zijn het korte verhalen soms wat langer. Over sommige verhalen moet ik even wat uitleggen. Niet iedereen heeft een idee wat zich achter de schermen afspeelt in een leven van een politieman. En de politiehumor is soms wel een bizarre humor. Niet om mensen te choqueren maar om bepaalde ingrijpende gebeurtenissen te verwerken. De namen die ik in het boek gebruik zijn fictief. Ik heb ze verzonnen om geen collega's op één of andere manier te kort te doen of te krenken. Ik moet er wel bij vertellen dat bij het schrijven van sommige verhalen ik wat last had van het "Rutte Syndroom". Ik kon het mij dan allemaal niet meer precies herinneren. Soms zijn de verhalen wat aangedikt om het lezen wat smeüiger te maken. Maar alle verhalen zijn op waarheid berust en ik was er op één of andere manier bij betrokken. Het zijn dus mijn verhalen en je zou het autobiografisch kunnen noemen. Het boek zal wel nooit helemaal compleet zijn. Er zullen vast gebeurtenissen hebben plaats gevonden die ik me niet meer kan herinneren of dat ik ze niet bijzonder genoeg vond om op te schrijven. Of ze waren van dien aard dat het bijna niet door de beugel kon en ik ze daarom maar achterwege laat. Want ook voor bepaalde politiezaken geldt: "what's happend in the house, stay's in the house". De titel van dit boek verwijst naar mij als schrijver van dit boek maar ook naar de verhalen die in het boek staan. Allemaal uit mijn carrière als politieman. Een doodgewone jongeman die graag politieman wilde zijn en het later ook is geworden. En het vak van politieman is heel bijzonder. Niet iedereen is er geschikt voor. Toen ik bij de politie kwam was het een roeping, vandaag de dag is het een baan. De maatschappij is door de jaren heen veranderd en dus ook het politie werk. Serieuze en vrolijke momenten volgen elkaar in rap tempo op. Het maakt ons wie we zijn en hoe we als politiemensen in het leven staan. En er altijd voor de burger zullen zijn, wat een ander ook zegt en wat er ook gebeurd.

Ik heb getracht om de verhalen een beetje in een tijdslijn te schrijven. Dat lukt natuurlijk nooit helemaal. Er is in die 40 jaar dan ook heel wat gebeurd. Daarom heb ik het maar verdeeld over de periodes dat ik in de verschillende politiebureaus heb gewerkt. In het boek noteer ik de periode en het bureau waar ik werkte. Daarna de verhalen. Zo ontstaat er toch nog een beetje een chronologische volgorde.

Wat ik zeker nog even kwijt wil is het volgende. Elke politieman of vrouw heeft vaak een partner die achter hem of haar staat. Die vreugde en verdriet met hen deelt. Daarom wil ik hierbij ook zeker een woord van dank uitspreken aan mijn vrouw. Zij is al meer dan 40 jaar mijn steun en toeverlaat. Tijdens mijn politiecarrière stond zij altijd voor mij klaar. Zij fungeerde gevraagd en ongevraagd als klankbord als ik weer eens iets bijzonders of ontroerends had meegemaakt. Dankzij haar vertrouwen in mij en haar immer luisterende oor kon ik gebeurtenissen op een goede manier verwerken en liep ik geen Post Traumatisch Stress Syndroom op zoals sommige van mijn collega's wel deden. Want tijdens zo'n lange carrière komt er heel wat op je pad. En de één krijgt meer in zijn rugzak dan de andere. Het belangrijkste is hoe je ermee omgaat. En zoals mijn moeder vroeger thuis altijd zei: "doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg".

Ik heb mijn anekdotes op mijn eigen manier geschreven en heb het met een sausje van mijn eigen humor overgoten. Ik wens jullie heel veel leesplezier en hoop dat jullie nog eens aan mij en mijn bijzondere carrière terug zullen denken.

Johan Nijholt

©2022.

Coevorden, 1983-1990

Mijn 1e werkdag.

Nadat ik mijn opleiding had afgerond en ik de standplaats Coevorden in het District Drenthe kreeg toegewezen, begon ik mijn eerste werkdag onder leiding van een Mentor. Een oudere collega met de nodige ervaring zou mij de eerste drie maanden begeleiden en “het vak” in helpen. Er was zoals ze dat noemden een opvang eenheid gevestigd in het bureau. Oudere collega's welke de rol van mentor hadden en de jonge collega's begeleiden in hun prille begin als politieman. De opvang eenheid was i.v.m. vakantie gesloten dus dat kwam mooi uit. Mijn mentor, August, had dus alle tijd om mij met de eerste beginselen van het politieagent zijn kennis te laten maken. Na de koffie, een zeer belangrijk drankje binnen het bedrijf politie en een kennismakingsrondje op het bureau ging ik in mijn nieuwe politie uniform met hem de straat op om te surveilleren. Ik was zo trots als een aap. We reden in een zoals ze dat noemden G.S.A., een Groep Surveillance Auto. Een politiebusje dus. Toen we een tijdje hadden rondgereden zodat ik het gebied wat kon verkennen, kwam ons uit tegenovergestelde richting een jongeman op een bromfiets tegemoet rijden. Daarbij kwam hij vanaf een andere weg onze weg ingereden en reed aan de linkerzijde van de verkeersheuvel onze straat in. Dit was natuurlijk verboden. Mijn collega August vloekte een keer en zei:” die is voor mij”. Met de bus reed August de bromfietser tegen de stoeprand klem. De jongeman sprong van zijn bromfiets af en begon te vloeken en te tieren dat het een lieve lust was. August sprak hem aan om de verkeersovertreding duidelijk te maken. De jongeman was echter niet tot bedaren te krijgen. Toen August zijn bonnenboekje pakte om een bekeuring uit te schrijven vroeg de jongeman aan hem:” Laat mij eerst even je politielegitimatiebewijs zien, wie zegt mij dat jullie echt van de politie zijn. Daarop werd August zo kwaad dat hij een keer vloekte en de jongeman vervolgens met de vlakke hand een ferme klap in zijn gezicht gaf. De jongeman was zo verbouwereerd dat hij geen woord meer kon uitbrengen. Nadat de bon was ingevuld mocht de jongeman zijn weg vervolgen. Ik wist niet wat mij was overkomen. Gingen we zo met de burger om? Was dit waar ik de komende jaren tegenaan zou lopen? In de bus hebben we er later nog smakelijk om moeten lachen. De eerste vorming van broekie tot ervaren politieagent was een feit. August zijn stopwoordje was “Wat een ganzenbordenveertien klootviool”. Daarmee doelend op het gedrag van de jongeman. Waar hij het vandaan haalde? Ik heb het nooit kunnen achterhalen.

Slecht nieuws gesprek.

Over sommige gebeurtenissen zegt men wel eens: "dat vergeet ik mijn leven lang niet". Zo ook mijn eerste slecht nieuws gesprek. Dat is meestal het nieuws dat je iemand moet brengen als er bijv. bij een aanrijding iemand is omgekomen en jij als agent de familie in kennis moet stellen. Ik was ongeveer een half jaar in dienst en had samen met nog een collega een avonddienst. Natuurlijk weet je dat er een bepaald moment komt dat je een slecht nieuws gesprek moet gaan voeren. Op de politieschool hadden we hier ruim aandacht aan besteed. Wat moet je wel doen en vooral niet. Niet te lang treuzelen en om de hete brij heen draaien. Je deelt als het ware direct een klap uit, waarna je een luisterend oor en ondersteunende schouder voor de nabestaanden bent. We kregen het verzoek om met de Meldkamer te bellen. Ik belde de Meldkamer en kreeg te horen dat we een slecht nieuws gesprek moesten overbrengen. De vader van een 24-jarige jongeman was bij een auto-ongeluk in Duitsland om het leven gekomen. Tijdens een zakelijke rit was hij de macht over het stuur kwijtgeraakt en tegen een boom tot stilstand gekomen. Ook de passagier, zijn zakenpartner, was bij de aanrijding om het leven gekomen. We kregen van de meldkamer te horen dat de jongen vanaf het sporten onder weg naar huis bleek te zijn en dat hij al op zichzelf woonde. Ik sprak met mijn collega af dat ik naar het huis van de zoon zou rijden en hij ging naar de woning van de moeder zodat we beide ongeveer rond dezelfde tijd het slechte nieuws konden overbrengen. Ik stond voor de woning van de jongen te wachten tot hij thuiskwam. Ik zag hem uit de auto stappen en naar de voordeur lopen. Ik stapte uit en liep hem achterna het pad naar de voordeur op. Ik vroeg hem wie hij was en vertelde hem dat ik slecht nieuws voor hem had en of ik even binnen mocht komen. Hij ging mij voor de woning binnen en in de woonkamer vertelde ik hem het slechte nieuws. Hij liet zich op de bank vallen en barstte in tranen uit. Waarom, waarom, vragen, vragen, vragen waar ik geen antwoord op had. Ik kreeg een brok in mijn keel. Ik ging naast hem zitten om hem enigszins te troosten en legde een arm op zijn schouder en voor ik het in de gaten had legde hij zijn hoofd op mijn schouder. Ik hield het op dat moment ook niet meer droog en samen hebben we een hele tijd zitten janken. Het was alsof wij als broers samen onze vader hadden verloren. Het was allemaal zo onwerkelijk. De pijn die de jongen op dat moment meemaakte en voelde, die voelde ik ook. Ik heb de rest van de avonddienst bij hem in huis gezeten. We spraken over van alles en nog wat. Toen mijn dienst er bijna opzat en ik hem vertelde dat ik toch echt naar het bureau moest, bedankte hij mij voor mijn steun en luisterend oor. Hij gaf me nog een laatste knuffel waarna ik verdween naar het bureau. Zo jong en dan al zo'n trauma te verwerken, ik zal het nooit vergeten.

De Picard bokaal.

Het was natuurlijk niet allemaal droefenis. In mijn Drentse periode voetbalden we één keer in het jaar als Nederlandse politie tegen de Duitse collega's. Vanwege de prima samenwerking tussen de Nederlandse en Duitse politie. Coevorden tegen Emlicheim. Een partijtje voetbal van twee keer een half uur en daarna gebroederlijk wat eten en drinken. Maar vooral dat laatste. We speelden altijd om de Pickard Bokaal. Dat was door onze groepscommandant bedacht. De Pickard is namelijk een riviertje dat zowel door Duitsland en Nederland stroomt en in Drenthe uitmondt. Het was altijd groot feest en we keken elk jaar dan ook reikhalzend naar de volgende keer uit. De ene keer speelden we in Nederland en het jaar daarop in Duitsland. Zo leerden we wat van elkaars tradities, eetgewoonten, en stichten we een hechte vriendschap. Ik herinner mij een keer dat we in Coevorden voetbalden. Na afloop van de wedstrijd, ik heb geen flauw idee meer wie had gewonnen, gingen we naar een lokaal restaurant om daar van een hapje en drankje te genieten. De keeper van het Duitse elftal was een boom van een vent. Voor het gemak noem ik hem Heinrich. Heinrich was twee meter groot en ongeveer een meter breed. Hij had een buik alsof er een bierfust onder zijn trui was verstopt. We hadden tijdens het eten (er moest natuurlijk veel vlees gegeten worden) al mooi wat biertjes weggetankt. Toen na een paar uurtjes de verhalen aan de bar loskwamen werd er natuurlijk verschrikkelijk veel gelachen en ook gedronken. Ik zat naast Heinrich aan de bar en verbaasde mij hoeveel alcohol hij al had weggewerkt. Ik begon hem na de nodige biertjes toch al enigszins te voelen en hij zat nog broodnuchter op zijn barkruk. Ik vroeg hem hoe dat kwam en hij antwoordde mij dat hij dat eigenlijk al jaren had. Het had met de grootte van zijn lichaam en vetgehalte te maken. En hij was een gewoontedrinker. Hij kon heel veel bier drinken en toch gewoon zonder problemen naar huis rijden. Het verhaal kwam mij haast ondenkbaar over dus ik ging met hem een weddenschap aan. We lieten de collega's die avonddienst hadden opdraven met een setje alcoholtesters. In die tijd hadden we nog 2 soorten testers. Die van 0,5 en die van 0,8 promille. De tester bestond een plastic zakje met een tuitje eraan, een langwerpige glasje waar je van beide kanten een klein stukje moest afzagen en een mondstuk. In het glasje zat een substantie die geel was. Als het gele substantie donker kleurde had je te veel alcohol in je bloed. Als het groen kleurde dan kon je dus nog rijdend naar huis. Toen Heinrich de alcoholtests zag zei hij: "brauch die grosse fon 0,8 promille. Mir passiert nichts". En ik zou zweren dat hij kachtelje donker zou worden, maar niets van dit alles. Hij blies keurig groen en mocht gewoon in de auto naar huis. Gelukkig hoefde hij zelf niet te rijden want ze waren in een bus gekomen maar vanaf dat moment heb ik geen alcoholcontrole meer vertrouwd.

Onbewaakt Spoorwegovergang.

In het hele land kennen we ze natuurlijk allemaal. De onbewaakte spoorwegovergangen waar je in het nieuws toch met regelmaat hoort dat er weer een aanrijding was gebeurd. Langzamerhand worden deze door de Nederlandse Spoorwegen verwijderd. Of ze worden omgebouwd of de gehele overgang verdwijnt. Zo hadden we op het Traject Coevorden – Groningen ook een paar onbewaakte spoorwegovergangen. Het gebeurde op een namiddag. De zon scheen lekker en er stond een aardig windje. Ik had dienst met een collega en wij kregen een melding om naar de betreffende spoorwegovergang te gaan. Om enige herleiding naar de betreffende spoorwegovergang te vermijden laat ik even in het midden waar het precies was. Toen ik met mijn collega ter plaatse kwam stond de trein zo'n 500 meter verderop stil. Op de overgang was het een gigantische chaos. Er lagen onderdelen van de trein en een bromfiets op de overgang. Auto's stonden voor de overgang stil en het licht knipperde nog steeds rood. Direct bleek ons al dat de jongeman deze aanrijding niet overleefd had. Langs het spoor lagen zijn lichaamsdelen her en der verspreid. Nadat de overige hulpdiensten waren gewaarschuwd en de chefs ter plaatse waren, kregen we de opdracht om de lichaamsdelen van de jongen van het spoor te halen. Zo kwam het dus dat ik samen met mijn collega met een grote blauwe plastic zak langs het spoor liep vanaf de overgang naar de trein om naar lichaamsdelen te zoeken. Toen we vanaf de trein weer terugliepen en bij de spoorwegovergang aankwamen zagen we tot onze verbazing omstanders nieuwsgierig staan kijken wat wij allemaal bij ons hadden. Er stond een volwassen kerel met zijn zoontje aan de hand vlak bij mij met zo'n nieuwsgierige blik, dat ik hem vroeg: "wat een schouwspel niet, wil je even in de zak kijken?". Hij wist niet hoe snel hij weg moest lopen. Ik was verdrietig, verbaasd en kwaad op dit soort ramptoeristen. Het zou mij helaas in de loop der jaren nog wel een paar keer vaker gebeuren. Want hoe je het ook went of keert, werken bij de politie is 60 % narigheid en ellende en 40 % lol, humor en iets voor de burger en samenleving kunnen betekenen. Maar het gedrag van sommige mensen zal me altijd bij blijven. Het heeft mij ook gevormd en daarom heb ik op sommige zaken ook een uitgesproken mening. Je wordt in de loop der jaren wat harder in je oordeel. Nu ik wat ouder word merk ik dat de mildheid weer een beetje terugkomt.

Koffie, koek en de Police Academy.

Ik had in Coevorden een collega waar ik een hele goede band mee had. We leken soms wel broers te zijn. Zo gingen we tijdens de dienst met elkaar om en ook privé. Tijdens onze diensten wisten we precies wat we aan elkaar hadden en we vertrouwden elkaar blindelings. We gingen met elkaar op vakantie en ook onze vrouwen konden het prima met elkaar vinden. Deze collega woonde in een dorpje net buiten Coevorden. Als we samen vroege dienst hadden spraken we de dag van tevoren al af dat ik hem van huis zou ophalen. Als ik dan 's morgens vroeg om 06:45 uur bij hem thuiskwam stond de koffie al klaar. We dronken dan meestal een bakje koffie met een lekkere koek erbij en bijna standaard werd dan even een klein stukje van 1 van de films van Police Academy gekeken. De humor die in die films ten toon werd gespreid sprak ons beide zo aan dat we die dagen ook met extra veel plezier (lees humor) de straat op gingen. Het was haast onmogelijk op dit soort dagen normaal een bekeuring uit te schrijven, zoveel lol hadden we die dagen. Ik hoop dat de burgers ons dit niet kwalijk hebben genomen. Het waren wel de mooiste jaren die ik bij de politie heb meegemaakt.

De Friese 11 stedentocht.

Tijdens mijn 8-jarige periode in Drenthe stond ik op de nominatie om als groepslid bij de M.E te gaan. Helaas was het nog niet zover en er zat een Friese 11 stedentocht aan te komen, waar de Drentse Mobiele Eenheid voor opgetrommeld werd. Mijn toenmalige groepscommandant was ook commandant van de Mobiele Eenheid, en ik ging met hem in gesprek. Ik was natuurlijk nog geen M.E. lid maar ik stelde hem voor als tolk mee te gaan. Uiteindelijk stemde hij ermee in. Toen later bleek dat er ook nog collega's van straat (de platte pet genoemd) assistentie aan Friesland moesten verlenen, was ik natuurlijk helemaal gebrand om mee te gaan. We kregen extra kleding zoals handschoenen en mutsen om ons voor te bereiden op een paar dagen naar het koude Friesland. We werden gestationeerd in het mooie Stadje Hindeloopen. Aldaar hadden we een stuk van de 11 steden route aanwezen gekregen. Het werd een feest als nooit tevoren. Omdat het langs de route erg koud was kwamen de inwoners van Hindeloopen ons verwennen met koffie en warme chocolademelk. Toen de drukte zich na afloop van de 11 stedentocht zich concentreerde in Leeuwarden werden wij verzocht om ons daar bij het gebouw van de WTC Expo, toen nog het FEC genoemd, te melden. De grote hal waar vroeger de roemrijke veemarkt was begonnen. En waar de start van de 11 stedentocht was begonnen.

Er waren duizenden toeschouwers op de been. We waren er al helemaal klaar voor dat we nog een rumoerige nacht tegemoet gaan en rekenden er al op dat we die nacht ook niet naar huis zouden gaan. Echter de wegen naar Leeuwarden waren allemaal afgezet. Er was geen doorkomen meer. Leeuwarden was hermetisch afgesloten en eenieder werd via de media verzocht om vooral niet meer naar Leeuwarden te komen. Toen we uiteindelijk na veel geploeter en omrijden bij het FEC in Leeuwarden aankwamen was het er erg rustig. Er was nog een klein clubje mensen in het FEC en buiten was er van enig rumoer totaal geen sprake. Na nog een klein uur in de wacht te hebben gezeten kregen we het sein dat we weer terug konden naar Drenthe. Eind goed al goed. Maar wat een prachtige herinnering aan een bijzondere sportieve prestatie.

Detachering Schiphol.

In die tijd hadden we als Drentse collega's de keus: of je werd gedetacheerd op de Waddeneilanden of je ging op detachement naar Schiphol. Ik koos altijd voor Schiphol. Ik had helemaal niks met water behalve als er hop en mout doorheen zat. Tijdens mijn eerste detachering op Schiphol, kwam ik in een grote zaal met allemaal collega's uit den lande. Daar werden we van de nodige informatie voorzien voordat we daar aan het werk konden. We sliepen op bureau Sarphatistraat en reden dagelijks met een busje op en neer naar Schiphol en v.v. Toen ik mij in die grote zaal meldde zaten er ook collega's uit Amsterdam en Den Haag. Ik zag een grote statige man in uniform voor de groep staan en hij zei ons: "Ik ben de Heer.". Wij natuurlijk allemaal lachen. Ik ben hier de commandant en verwacht dat jullie doen wat er van jullie gevraagd wordt." Staat er plotseling zo'n Hagenees op en die keihard riep: "Zeg zweetlul, jij komt hier toch niet ons feestje verzieken hé?" De hele zaal lag krom van het lachen. Na de info mocht die collega even op het kantoor van de Heer verschijnen. We hebben hem daarna niet meer gezien. De planner van de detacheringen op Schiphol, was een fries genaamd Jan Schoenmaker. Aangezien ik een Fries ben en er meerdere Friezen op Schiphol gedetacheerd waren, hadden we altijd een streepje voor. Bij de aflossing van de wacht voor het weekend mochten wij altijd een uurtje eerder weg omdat het zo'n eind rijden naar Friesland was. Ja wij vonden Jan een toffe kerel en wij waren dan ook altijd goed gemutst als Jan in dienst was tijdens onze detacheringen. We reden een keer na een vroege dienst van Schiphol terug naar bureau Sarphatistraat. Ik zat achter het stuur en tijdens onze rit op de A1 had men achter in de bus een boel lol. Een van de collega's vond het leuk om even met zijn pepperspray te spuiten. Het duurde niet lang of de hele bus zat te snuiven en te proesten. Ik moest de bus aan de kant van de snelweg zetten omdat de tranen ons uit de ogen liepen en normaal rijden niet meer mogelijk was. Nadat we allemaal enigszins waren bijgekomen en de bus voldoende was geventileerd konden we onze weg vervolgen. Later hebben we onder het genot van een biertje (wat overigens maar 50 cent koste) er nog smakelijk om kunnen lachen.